

pachtovní ohledně koncese byla uzavřena smlouva nájemní ohledně hostinských místností, byli by k žalobě oprávněni jen žalobce a Žofie Z-ová společně. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: V souzené rozepři žaluje Arnošt Z. osobně žalovanou stranu o zaplacení nájemného za poslední čtvrtletí roku 1928. Nesporně patří sporný dům žalobci a jeho manželce Žofii Z-ové stejným dílem. Hostinská koncese na tomto domě patří jen Žofii Z-ové. Sporná nájemní (pachtovní) smlouva ze dne 30. září 1927 byla uzavřena jen žalující stranou vlastním jménem. V takovém případě je žalobce oprávněn, nejen vlastním jménem vybírat pachtovné, nýbrž i toto pachtovné vlastním jménem zažalovati. Podle § 1238 obč. zák. má manžel zákonné právo na správu volného jmění manželčina. Toto právo opírá se o zákon, nikoli o právní jednání. Manželovo právo správy může trvati i bez vůle a bez vědomí manželky. Jakým způsobem má manžel volné jmění manželčino spravovati, není zákonem předepsáno. Avšak z předpisů zákona, podle nichž manžel ručí jen za neztenčené zachování kmenového jmění, nikoliv i za jeho výnos, že není povinen vyúčtovati náklady správy, že není povinen vydati docílené užitky, vysvítá, že v mezích správy jest manžel oprávněn správu vésti i vlastním jménem, i jménem manželčiny. Je proto manžel oprávněn provésti veškerá opatření (spojená s takovou správou) i vlastním jménem. K takovým opatřením patří zejména disposiční právo manželovo o užitcích volného jmění manželčina. Manžel jest oprávněn užitky pobírat, vlastním jménem je zciziti a zažalovati. Ohledně nemovitostí manželčiny jest manžel oprávněn pachtovní a nájemní smlouvy vlastním jménem uzavírat, pokud se tyto smlouvy obmezují na dobu manželovy správy (srovnej Ehrenzweig, Soustava II./2 str. 169 u poznámky 28, Mayr-Harting: Rodinné právo str. 36, Gl. Unger: N. Ř. čís. 3761 a 6677 a zejména obšírně Planck: Rodinné právo k § 1380 něm. obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jako nesprávné právní posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) uvádí dovolatelka, že nelze přihlížeti k důvodům odvolacího rozsudku, pokud se opírají o skutkový předpoklad, že Žofie Z-ová jest manželkou žalobcovou a dále tvrdí, že i, kdyby šlo o manželku, bylo by třeba zvláštní plné moci podle § 1008 obč. zák. Ve směru posléze zmíněném poukazuje odvolací soud ke správným a výstižným důvodům odvolacího soudu, které nebyly vývody dovolacími vyvráceny.

Čís. 10849.

Bez souhlasu dlužníka i věřitele smí třetí osoba platiti, ručí-li za dluh buď osobně nebo částmi svého jmění (§ 1358 obč. zák.), v případě § 462 obč. zák., v případech § 26 zák. o pojišť. smlouvě, § 17 odpůr. řádu a

§ 117 horn. zák. nebo se souhlasem buď dlužníkovým nebo věřitelovým (§§ 1422, 1423 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 3. června 1931, Rv II 242/30.)

Žalobce domáhal se na žalované zaplacení toho, co za ni zaplatil na její dluhy. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Neúplnost a kusost řízení spatřuje odvolatelka v tom, že prvý soud nepřihlížel k tomu a neprojednal její tvrzení, že žalobci zapověděla placení těch pohledávek, které nyní žaluje, takže jí žalobce nikterak neposloužil tím, že dražbu zastavil. Avšak žalovaná sama tvrdí, že se žalobce domáhal zastavení dražby jen v zájmu svého klienta Jana P-a, manžela žalované, kdežto žalovaná k žalobci v žádném smluvním ani právním poměru nebyla. Poněvadž se žaloba zakládá na §§ 1422, 1423 obč. zák., jest nerozhodné, zda žalobce, který jako osoba třetí zaplatil za žalobkyni dluhy, při čemž si vymínil postoupení zaplacené pohledávky věřitelem, platil se souhlasem žalované nebo dokonce proti jejímu zákazu. Neboť její odpor měl by význam jen pro věřitele, kteří při odporu dlužníka nemohou býti donuceni, placení od třetí osoby přijmouti (§ 1423 obč. zák.). Při tomto právním posouzení nepadá na váhu, co přimělo žalobce k tomu, by se domáhal zrušení dražby a zda zaplatil dluhy vlastními penězi; jediné rozhodujícím jest prvním soudem zjištěná a odvolatelkou nepopřená okolnost, že žalobce zaplatil za ni žalovaný peníz.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jako vadu řízení uplatňuje žalovaná tytéž okolnosti, které uplatňovala z téhož důvodu v odvolání. Než odvolací soud seznal právem, že nebylo třeba jednati o jejích námitkách, že zapověděla žalobci, by za ni neplatil její dluhy a že jí neposloužil tím, že zastavil dražbu. Žalovaná vychází z nesprávného právního názoru, že třetí osoba nesmí beze svolení dlužníka platiti jeho dluhy. Tomu tak není. Bez souhlasu dlužníka i věřitele smí třetí osoba platiti, ručí-li za dluh buď osobně nebo částmi svého jmění (§ 1358 obč. zák.), v případě § 462 obč. zák., v případech § 26 zák. o pojišť. smlouvě, § 17 (nyní 18) odpůr. ř. a § 117 horn. zák., nebo se souhlasem buď dlužníkovým nebo věřitelovým (§§ 1422, 1423 obč. zák.). O tento případ tu jde. Věřitelův souhlas jest zjištěn, dlužníkovu nebylo třeba. Ostatek stačí, pokud se tkne této výtky, odkázati na rozsudkové důvody odvolacího soudu.

Pokud jde o výtku nesprávného právního posouzení věci, je poukázati k tomu, že žalobce ve sporu neuplatňuje nárok z jednatelství bez příkazu (§§ 1037 až 1040 obč. zák.), nýbrž nárok z výkupu pohledávky (§ 1422 obč. zák.). Jak už bylo podotknuto, byl k němu žalobce oprávněn, maje souhlas věřitelův, a je nepopřeno, že při placení žádal věřitele, by mu svá práva postoupili. Tím se uskutečnil výkup pohledávek a žalobcův nárok na jejich zaplacení jest odůvodněný.